

**Strategia Rozwoju
Gminy Podegrodzie
na lata 2021-2030**

Podegrodzie 2021

Opracowane przez

www.CentrumFunduszyUE.pl

Spis treści

Wstęp	3
1. Wnioski z diagnozy.....	5
2. Wizja i misja	12
3. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym.....	14
4. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych	17
5. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia.	20
6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Podegrodzie	26
7. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej Gminy Podegrodzie.....	32
8. Obszar Strategicznej Interwencji (OSI) Gminy Podegrodzie	34
9. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych....	37
10. Ramy finansowe i źródła finansowania	42
Spis tabel.....	46
Wykaz map	46

Wstęp

Strategia Rozwoju Gminy Podegrodzie na lata 2021-2030 jest dokumentem powracającym, który wskazuje cele i kierunki działania ważne do osiągnięcia założeń strategicznych dla tej jednostki. Określa on kierunek działań oraz jest wskazówką przy realizacji określonych przedsięwzięć. Strategia rozwoju jest to najważniejszy dokument programowy, w oparciu o który władze samorządu dokonują obowiązku prowadzenia polityki rozwoju lokalnego.

Dotychczasowa Strategia Rozwoju Gminy Podegrodzie na lata 2014 – 2020, była wyznacznikiem dla działań wspierających współpracę pomiędzy głównymi partnerami społeczno - gospodarczymi w Gminie, ale także motywatorem wielu działań rozwojowych. Podstawową przesłanką dla aktualizacji strategii jest zatem dynamiczny rozwój gminy, któremu towarzyszą głębokie zmiany zarówno w sferze społecznej, przestrzennej oraz gospodarczej, a także powinność stworzenia nowego, profesjonalnego oraz długofalowego dokumentu, który ma odpowiadać oczekiwaniom i wyzwaniom współczesności. Kolejnym motywem do rozpoczęcia prac stanowiła również potrzeba przeprowadzenia oceny efektów realizowanej w poprzednich latach strategii oraz dokonanie na tej podstawie stosownych zmian i uzupełnień, co w przypadku kierunkowania polityki rozwoju stanowi o ciągłości kierunku rozwoju gminy.

Strategia rozwoju jest dokumentem dążącym do osiągnięcia długofalowych priorytetów, pozwalającym na przejście ze stanu istniejącego do pożądanego, który jest wyrażony w wizji rozwoju. Stanowi podstawę korzystania przez Gminę ze środków Unii Europejskiej, a także innych zewnętrznych źródeł finansowania.

Część dokumentów, które są z perspektywą do roku 2030 albo i krótszą, nadal pozostają w fazie opracowywania, planowania albo wchodzą w życie, dlatego też dokument strategiczny będzie aktualizowany w odpowiedzi na zachodzące zmiany, możliwości i wyzwania, które są w Gminie Podegrodzie jak i w jej najbliższym i dalszym otoczeniu. Tak jest w przypadku nowelizacji ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, która została uchwalona 15 lipca 2020 r. i weszła w życie od 13 listopada 2020 r., której celem jest unormowanie i uporządkowanie dokumentów programowych jakim jest Umowa Partnerska jak i programów operacyjnych, krajowych, regionalnych oraz strategii rozwoju.

Strategia Rozwoju Gminy Podegrodzie (zwana dalej „Strategią”) to plan działania, który wyznacza cele strategiczne rozwoju i główne kierunki rozwoju Gminy w ciągu najbliższych lat. Umożliwia ona efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie i infrastrukturalne, a także środki finansowe.

Prace nad stworzeniem strategii oparto na modelu budowy dokumentów strategicznych, w pełni oddającym oczekiwania, założenia krajowych i unijnych dokumentów wspierających rozwój terytorialny w Polsce. Podczas prac nad Strategią wykorzystano wiele metod i narzędzi strategicznego planowania, takich jak: metoda aktywnego planowania strategicznego, metoda ekspercka i uspołeczniona, analiza SWOT, a także inne metody pośrednie. Część diagnostyczna dokumentu została opracowana na podstawie badań obejmujących dane pierwotne i dane wtórne dotyczące stanu istniejącego Gminy z uwzględnieniem danych statystycznych dla powiatu. Informacje pochodzą z danych zebranych przez Główny Urząd Statystyczny, danych dostarczonych przez Urząd Gminy, a także ogólnodostępnych dokumentów.

1. Wnioski z diagnozy

Jedną z najpopularniejszych metod diagnozy stanu obecnego Gminy jest analiza SWOT. Pozwala ona porównać silne i słabe (ang. *Strengths* oraz *Weaknesses*) strony jednostki wynikające z otoczenia wewnętrznego, z szansami i zagrożeniami (ang. *Opportunities* oraz *Threats*) dla rozwoju płynącymi z otoczenia zewnętrznego, a także określić ich wzajemne oddziaływanie. Elementy wskazane w analizie SWOT stanowią zbiór cech JST i uwarunkowań zewnętrznych, które będą odgrywały ważną rolę w rozwoju gminy do 2030 roku.

Poniższa tabela przedstawia wyniki analizy SWOT dla Gminy Podegrodzie w oparciu o wyniki przeprowadzonej diagnozy jej sytuacji społecznej, środowiskowej, gospodarczej oraz przestrzennej.

Tabela 1 Analiza SWOT dla sfery społecznej

Mocne strony	Słabe strony
wzrost liczby ludności	duże wykorzystanie węgla w bilansie energetycznym Gminy
ożywienie gospodarcze	spadek współczynnika potencjału demograficznego
wzrost migracji wewnętrznych	ujemny przyrost naturalny
wzrost zameldowań	gorsze wyniki egzaminu 8-klasisty w porównaniu do wyników wojewódzkich
wysoki kapitał intelektualny mieszkańców Gminy	wzrost liczby osób przypadających na aptekę
dwie przychodnie funkcjonujące na terenie Gminy Podegrodzie	brak całodobowej opieki w NZOZ
działalność Ośrodka Pomocy Społecznej	
prowadzenie poradnictwa w zakresie pomocy rodzinie	

Mocne strony	Słabe strony
zaangażowanie pracowników OPS na rzecz pomocy społecznej	
podleganie pod Komisariat Policji w Starym Sączu	
dobrze zorganizowane jednostki OSP w Gminie Podegrodzie	
bogata oferta kulturalna	
obszar atrakcyjny osadniczo	
komputeryzacja bibliotek	

Szanse	Zagrożenia
szansa na ożywienie gospodarcze przez wzrost liczby osób na terenach wiejskich	starzenie się społeczeństwa
wzrost wpływów z podatku do budżetu Gminy	wzrost kosztów opieki zdrowotnej
podjęcie działań mających na celu zwiększenie dostępności opieki medycznej dla mieszkańców	deficyt służby zdrowia
tendencja do wydłużania się życia – rozwój medycyny	niewystarczająco dostosowana służba zdrowia do skutków starzenia się społeczeństwa w zakresie opieki geriatrycznej i paliatywnej
malejąca liczba osób korzystających z pomocy OPS	pogłębiająca się liczba problemów o podłożu społecznym
aktywizacja osób starszych	niewystarczające finansowanie pomocy społecznej
rosnące zainteresowanie obszarem Gminy jako miejscem zamieszkania	powstawanie środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 2 Analiza SWOT dla sfery gospodarczej

Mocne strony	Słabe strony
żyzne gleby	ukształtowanie terenu ograniczające możliwości gospodarowania (tereny górskie)
bogate zasoby naturalne	duże wykorzystanie węgla w bilansie energetycznym Gminy
bogactwo fauny i flory	zły stan wód powierzchniowych
aktywna postawa Gminy Podegrodzie w zakresie ograniczania niskiej emisji	problemy związane z zanieczyszczeniem powietrza; zużycie stałych paliw, niska jakość spalanych paliw grzewczych, słabej jakości ogrzewanie indywidualne
opracowany Plan Gospodarki Niskoemisyjnej	niski udział OZE w bilansie Gminy
posiadanie obszarów Natura 2000	nieefektywne kotły w gospodarstwach domowych
liczne zasoby środowiska naturalnego	brak kompleksowego zabezpieczenia przeciwpowodziowego wraz z niesatysfakcjonującym stanem istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej
aktywny udział mieszkańców w programie „czyste powietrze”	brak zlokalizowanej stacji automatycznego monitoringu powietrza
prowadzenie działań proekologicznych	niski poziom wykorzystania odnawialnych źródeł energii
realizowanie „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Podegrodzie”	brak elektrowni wiatrowych przez ograniczenia infrastrukturalne i przestrzenne
funkcjonowanie PSZOK – systemu odbioru i zagospodarowania odpadów	niska świadomość ekologiczna mieszkańców

Mocne strony	Słabe strony
systematyczny przyrost podmiotów gospodarczych - głównie mikroprzedsiębiorstw	brak dużych zakładów na terenie Gminy Podegrodzie
wzrost przedsiębiorstw w sekcji budownictwo, przemysł i działalności wspierającej	spadek działalności w sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
otwarcie „Podegrodzkiego Bazaru” promującego lokalny produkt	brak własnych terenów inwestycyjnych
malejąca liczba bezrobotnych	wiele osób długotrwale bezrobotnych
umiejętne łączenie bogatej oferty kulturalnej z krzewieniem wiedzy o dziedzictwie i kulturze regionu	niedostatecznie rozwinięta branża turystyczna
malejące bezrobocie wśród osób w wieku do 25 roku życia	niedostateczna promocja walorów turystycznych w Gminie Podegrodzie
	słabo rozwinięte trasy rowerowe

Szanse	Zagrożenia
szansa na rozwój ekoroelnictwa w związku z ekologicznymi trendami na rynku	zmiany klimatu, zagrożenie powodzią i podtopieniami, suszami
szansa na poprawę jakości powietrza przez program „Czyste powietrze”	pogarszająca się jakość powietrza w Polsce, która może wpłynąć na funkcjonowanie ekosystemów i jakość życia mieszkańców, a przez to obniży atrakcyjność Gminy Podegrodzie
rozpowszechnianie ekologicznych źródeł energii cieplnej – wzrost świadomości ekologicznej	wzrost emisji gazów związany ze wzrostem natężenia ruchu komunikacyjnego
zwiększenie poziomu recyklingu na terenie Gminy	zmniejszenie poziomu selektywnie zebranych odpadów na terenie Gminy

Szanse	Zagrożenia
możliwość wykorzystania zewnętrznych źródeł finansowania	wysokie koszty inwestycyjne i eksploatacyjne technologii niskoemisyjnych
poprawa ochrony środowiska naturalnego przez działania rekultywacyjne i inwestycje w zieleń publiczną	wysokie koszty ogrzewania ekologicznymi nośnikami energii
uzyskanie dofinansowania na wymianę indywidualnych źródeł ciepła	spowolnienie gospodarcze związane z utrzymywaniem się pandemii w kraju i na świecie
możliwość rozwoju turystyki dzięki zasobom przyrodniczym i kulturalnym gminy	brak strefy ekonomicznej, która jest korzystna dla przedsiębiorców
wzrost znaczenia turystyki krajowej	trudna sytuacja na rynku pracy dla starszych grup wiekowych
wspieranie rozwoju sektora MŚP przez Unię Europejską	bariery infrastrukturalne i kapitałowe dla rozwoju przedsiębiorczości
lepszona koniunktura gospodarcza, dzięki nowej perspektywie budżetu UE 2021-2027 oraz środkom w ramach tzw. „Polskiego Ładu” czy środkom rządowym i UE na zwalczanie skutków pandemii	
zwiększenie liczby turystów, poprzez liczne zabytki znajdujące się w Gminie	

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 3 Analiza SWOT dla sfery przestrzennej

Mocne strony	Słabe strony
inwestycje w drogi na terenie Gminy	niska dostępność komunikacyjna
bliskość Nowego Sącza – miejsce pracy i rynek zbytu dla Gminy Podegrodzie	niewystarczające środki własne Gminy na rozwój dróg
funkcjonująca obwodnica mająca na celu wzrost dostępności komunikacyjnej	brak pełnego zwodociągowania Gminy
rozbudowa sieci kanalizacyjnej	niski stopień skanalizowania Gminy
rozbudowa sieci wodociągowej	zwiększająca się liczba osób przypadających na 1 mieszkanie
objęcie siecią światłowodową terenów Gminy	
wzrost liczby budynków mieszkalnych	
wzrost powierzchni użytkowej mieszkań	

Szanse	Zagrożenia
możliwość pozyskania środków zewnętrznych, w tym funduszy unijnych, na projekty infrastrukturalne	negatywny wpływ rosnącego natężania ruchu na jakość dróg na terenie gminy
pozyskanie środków na modernizację sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	możliwe zanieczyszczenie środowiska wskutek nieprawidłowej gospodarki ściekami przez mieszkańców
dostępne dotacje (w tym z UE) na rozbudowę infrastruktury sieciowej w nowej perspektywie finansowania	wzrastające koszty budowy i modernizacji infrastruktury drogowej

Źródło: Opracowanie własne.

Podsumowując wyniki przeprowadzonej analizy SWOT, należy stwierdzić, że Gmina Podegrodzie posiada bardzo wysoki potencjał rozwojowy w zakresie kultury i rolnictwa poprzez znajdujące się tam żyzne gleby, a także krzewienie kultury. Bogactwo naturalne oraz kulturalne może być podstawą do rozwoju turystyki w tym regionie, co w dalszej perspektywie przełoży się na rozwój społeczny i gospodarczy. W Gminie Podegrodzie z roku na rok wzrasta liczba nowo otwartych mikroprzedsiębiorstw, co sprawia, że obszar ten staje się interesujący osadniczo, a także w kolejnych latach podnieść może koniunkturę gospodarczą. Zaniechanie działań rozwojowych odnoszących się do zwiększenia atrakcyjności osadniczej i inwestycyjnej, turystycznej i rekreacyjnej może spowodować zmniejszenie obecnej liczby mieszkańców, którzy będą migrowali z terenu Gminy Podegrodzie.

Istotnym jest także podniesienie kontaktów z innymi Gminami. Nawiązywanie współpracy przez gminy przynosi z jednej strony wiele korzyści o charakterze formalnym: ekonomicznych, infrastrukturalnych, ale również korzyści o charakterze nieformalnym, dotyczące wzrostu zaufania, a także kapitału społecznego, dlatego Gmina Podegrodzie powinna rozwijać takie kontakty i je pielęgnować.

Gmina Podegrodzie podejmuje odpowiednie działania, które wykorzystują jej potencjał, aby dostosować się do rosnących potrzeb mieszkańców i zmieniających się warunków gospodarczych oraz wymagań inwestorów.

2. Wizja i misja

Zadaniem misji i wizji jest uregulowanie przyszłych działań, do których dąży gmina, wyznaczenie kierunków rozwoju oraz sposobów jej postępowania. Wszystkie te działania pozwalają uformować przyszłą strategię gminy, jej wdrażanie i kontrolę.

Wizja rozwoju stanowi przede wszystkim opis pożądanego stanu rzeczywistości społeczno-gospodarczej danego obszaru, jest ukierunkowana prognostycznie i określa cel, do jakiego gmina zmierza. Przy określeniu wizji rozwoju Gminy Podegrodzie wzięto pod uwagę m.in.: uwarunkowania wewnętrzne określone w analizie SWOT jako mocne i słabe strony, a także uwarunkowania zewnętrzne rozwoju gminy zdefiniowane w analizie SWOT jako potencjalne szanse i zagrożenia.

Misja określana jest jako syntetyczna deklaracja określająca cel oraz stanowi najogólniejszą koncepcję działania. Co więcej misja powinna być elastyczna, zwięzła i oryginalna. Stanowi ideę rozwoju Gminy i nadaje ogólny kierunek działań w planowanym horyzoncie czasowym strategii. Władze samorządowe pełnią rolę inicjatora, by realizować przedsięwzięcia zgodne ze Strategią Rozwoju Gminy Podegrodzie, a podejmowanych przez organizacje pozarządowe, instytucje publiczne, przedsiębiorców, grupy nieformalne mieszkańców.

Biorąc pod uwagę powyższe kwestie wizja dla Gminy Podegrodzie brzmi:

Wizją Gminy Podegrodzie jest dążenie do poprawy jakości życia mieszkańców poprzez zachowanie zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego, korzystanie w pełni ze swoich walorów lokalizacyjnych oraz kulturowych, dbanie o środowisko przyrodnicze, rozwijanie turystyki, a także tworzenie dogodnych warunków do rozwoju przedsiębiorczości.

Gmina Podegrodzie to atrakcyjne osiedleńczo miejsce, które oferuje wysokie warunki życia zapewniając mieszkańcom bezpieczeństwo, nowe miejsca pracy, tożsamość kulturową. Spełnienie wizji będzie wymagało realizacji działań we wszystkich obszarach aktywności. Rozwój Gminy Podegrodzie będzie realizowany w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju, które zakładają równowagę pomiędzy rozwojem gospodarczym, ochroną środowiska i rozwojem społecznym mieszkańców.

Z kolei misja dla Gminy Podegrodzie brzmi:

Gmina Podegrodzie zapewniająca wysokie warunki życia dla mieszkańców poprzez rozwój kapitału społecznego, dbająca o rozwój turystyki i środowisko przyrodnicze, stwarzająca odpowiednie warunki dla rozwoju inwestycji.

Istotnym w realizacji misji i wizji będzie przede wszystkim rozwój inwestycyjny i turystyczny, wraz z koordynacją działań na rzecz lokalnej społeczności we wszystkich trzech sferach zanalizowanych w diagnozie.

3. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym

W oparciu o przeprowadzoną diagnozę Gminy Podegrodzie, analizę SWOT, wypracowano „szkielet” Strategii Rozwoju Gminy Podegrodzie, który ukazuje określone cele strategiczne w wymiarze społecznym, przestrzennym i gospodarczym.

Mają one charakter długofalowy i ukazują kierunek postępowania w przyszłej wizji rozwoju gminy odpowiadając na ogólne pytanie "co chcemy osiągnąć". Cele strategiczne są odpowiedziami na problemy, które zostały zidentyfikowane na etapie diagnostycznym.

Tabela 4 Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze społecznej

Cel strategiczny I: WZROST AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ I KULTUROWEJ MIESZKAŃCÓW GMINY PODEGRODZIE		
		Cele operacyjne:
SFERA SPOŁECZNA	1.	Rozwój infrastruktury społecznej i aktywizacja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub ubóstwem
	2.	Poprawa stanu infrastruktury mającej na celu zapewnienie bezpieczeństwa na terenie Gminy
	3.	Rozwój infrastruktury kulturalnej, turystycznej oraz sportowo-rekreacyjnej
	4.	Modernizacja infrastruktury edukacyjnej

Źródło: Opracowanie własne.

Niniejszy cel strategiczny zakłada działania z zakresu zwiększenia poczucia bezpieczeństwa, rozbudowę infrastruktury oświatowej, kulturalnej, turystycznej oraz modernizację placówek opieki społecznej. Istotnym czynnikiem do realizacji tego celu są przede wszystkim inwestycje w kapitał ludzki, a także jego odpowiednie wykorzystanie. Integracja lokalnej społeczności powoduje zwiększenie wydajności całej społeczności m.in. w działania na rzecz najbliższego otoczenia, wypracowania pewnych narzędzi współpracy, co powinno stanowić stały element w planowaniu przyszłości Gminy.

Dodatkowym celem rozwoju kapitału społecznego są działania wzmacniające ofertę kulturową, co jest niewątpliwym atutem Gminy Podegrodzie. Realizacja tego celu operacyjnego wpłynie na poczucie tożsamości lokalnej, budując przy tym wspólnotę wszystkich mieszkańców.

Tabela 5 Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze przestrzennej

Cel strategiczny II: ZARZĄDZANIE PRZESTRZENIĄ, ROZWÓJ I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ		
		Cele operacyjne:
SFERA PRZESTRZENNA	1.	Rozwój infrastruktury technicznej pod budownictwo mieszkaniowe
	2.	Rozwój infrastruktury transportowej/drogowej

Źródło: Opracowanie własne.

Infrastruktura techniczna jest ważnym czynnikiem wpływającym na jakość życia mieszkańców Gminy Podegrodzie, który powoduje wzrost atrakcyjności osadniczej, i zachęca osoby z innych miejscowości do osiedlenia się na tym obszarze. Tego typu inwestycje są kluczem w rozwoju gospodarczym każdej gminy. Przede wszystkim jest to potrzebne do zredukowania liczby wypadków, które bardzo często spowodowane są złą jakością dróg.

Tabela 6 Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze gospodarczej

Cel strategiczny III: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY		
		Cele operacyjne:
SFERA GOSPODARCZA	1.	Wzrost atrakcyjności gospodarczej Gminy Podegrodzie poprzez pielęgnowanie środowiska

Źródło: Opracowanie własne.

Działania z zakresu ochrony środowiska dotyczące m.in. przeciwdziałania zanieczyszczeniom gminy, to działania wpływające również na rozwój sfery gospodarczej. Największym problemem w Gminie Podegrodzie jest kwestia zanieczyszczonego powietrza, który w okresie grzewczym jest dość mocno uciążliwy dla jej mieszkańców. Głównymi działaniami, jakie są określone m.in. w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Podegrodzie są: wymiana źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych, termomodernizacja obiektów, inwestycje w OZE oraz edukacja ekologiczna mieszkańców.

4. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych

Kierunki działań przypisane są do poszczególnych priorytetów, które Gmina Podegrodzie planuje podjąć w ramach każdego z określonych celów operacyjnych. Kierunki działań wskazują zaplanowane do realizacji rodzaje przedsięwzięć, które podejmowane będą przez samorząd oraz jego partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych.

Tabela 7 Planowane kierunki działań dla sfery społecznej

Kierunki działań	
Cel strategiczny I: WZROST AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ I KULTUROWEJ MIESZKAŃCÓW GMINY PODEGRODZIE	
Cel operacyjny 1. Rozwój infrastruktury społecznej oraz aktywizacja społeczna	
1.	Utworzenie placówki dziennej opieki i aktywizacji dla osób starszych
2.	Modernizacja budynku gminnego- przyszły budynek Ośrodka Pomocy Społecznej
3.	Budowa budynku OSP
Cel operacyjny 2. Poprawa stanu infrastruktury mającej na celu zapewnienie bezpieczeństwa na terenie Gminy	
1.	Budowa, rozbudowa, przebudowa ciągów pieszych
2.	Projekt budowy ścieżki rowerowej z punktem samoobsługowym stacji naprawczej rowerów i zapleczem
Cel operacyjny 3. Rozwój infrastruktury kulturalnej, turystycznej oraz sportowo-rekreacyjnej	
1.	Budowa skate parku
2.	Budowa amfiteatru
3.	Wykończenie poddasza w budynku OSP na potrzeby świetlicy wiejskiej
4.	Turystyka kajakowa na rzece Dunajec przy współpracy z Gminą Łącko i Stary Sącz

Cel operacyjny 4: Modernizacja infrastruktury edukacyjnej	
1.	Rozbudowa Szkoły Podstawowej
2.	Budowa sali gimnastycznej przy szkole podstawowej

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 8 Planowane kierunki działań dla sfery przestrzennej

Kierunki działań	
Cel strategiczny II: ZARZĄDZANIE PRZESTRZENIĄ, ROZWÓJ I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	
Cel operacyjny 1. Rozwój infrastruktury technicznej pod budownictwo mieszkaniowe	
1.	Budowa kanalizacji sanitarnej
2.	Rozbudowa wodociągu i kanalizacji sanitarnej
Cel operacyjny 2. Rozwój infrastruktury transportowej	
1.	Budowa mostu na potoku Brzeźnianka wraz z drogami dojazdowymi
2.	Budowa drogi gminnej (planowane: nr 29364K wraz budową mostu w miejscowości Naszacowice, nr 293834 K, 293746K, drogi nr 293785K, działka nr ew. 879/28
3.	Budowa drogi gminnej i powiatowej wraz z przebudową drogi powiatowej (prawo i lewo skręt)
4.	Budowa parkingu przy cmentarzu w Podegrodziu
5.	Odbudowa kładki w ciągu drogi gminnej nr 293632K w Miejscowości Olszana

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 9 Planowane kierunki działań dla sfery gospodarczej

Kierunki działań	
Cel strategiczny III: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY	
Cel operacyjny 1. Wzrost atrakcyjności gospodarczej Gminy Podegrodzie poprzez pielęgnowanie środowiska	
1.	Termomodernizacja przyszłego budynku gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
2.	Modernizacja kotłowni w Szkole Podstawowej
3.	Termomodernizacja wraz z modernizacją kotłowni w budynku żłobek Przedszkole

Źródło: Opracowanie własne.

5. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia.

Strategia definiuje oczekiwane rezultaty działań planowanych w przyszłości oraz wskaźniki ich osiągnięcia. Rezultaty są efektem planowanych działań, a także zmiany, które są pożądane w kontekście podejmowanych interwencji, są one weryfikowane i mierzone. Wskaźniki pokazują stopień realizacji przyjętych celów, są zmienne i mogą przyjmować różne wartości.

Tabela 10 Cele strategiczne i operacyjne, kierunki działania, oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Kierunki działań	Rezultaty	Wskaźniki	
Cel strategiczny I: WZROST AKTYWNOŚCI SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ PRZEZ ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ			
Cel operacyjny I: Rozwój infrastruktury społecznej i aktywizacja społeczna			
1.	Utworzenie placówki dziennej opieki i aktywizacji dla osób starszych	Stworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego dla seniorów Wzrost aktywizacji społecznej seniorów	Liczba osób starszych korzystających z placówki dziennej opieki Liczba miejsc w placówce dla osób starszych
2.	Modernizacja budynku gminnego- przyszły budynek Ośrodka Pomocy Społecznej	Podniesienie standardu użytkowego dla osób korzystających z Ośrodka Pomocy Społecznej Poprawa jakości usług Ośrodka Pomocy Społecznej	Liczba zmodernizowanych pomieszczeń Liczba zmodernizowanych budynków Ośrodka Pomocy Społecznej

Kierunki działań		Rezultaty	Wskaźniki
3.	Budowa budynku OSP	Wzrost jakości usług świadczonych przez OSP	Liczba wybudowanych budynków OSP

Cel operacyjny 2. Poprawa stanu infrastruktury mającej na celu zapewnienie bezpieczeństwa na terenie Gminy

1.	Budowa, rozbudowa, przebudowa ciągów pieszych	Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa	Długość wybudowanych nowych ciągów pieszych na terenie Gminy Podegrodzie
2.	Projekt budowy ścieżki rowerowej z punktem samoobsługowym stacji naprawczej rowerów i zapleczem	Podniesienie komfortu jazdy na rowerze Zmniejszenie emisji toksycznych składników spalin	Długość wybudowanych dróg rowerowych na terenie Gminy Liczba osób korzystających z dróg rowerowych

Kierunki działań		Rezultaty	Wskaźniki
Cel operacyjny 3. Rozwój infrastruktury kulturalnej, turystycznej oraz sportowo-rekreacyjnej			
1.	Budowa skate parku	Rozszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej	Liczba osób korzystających z obiektów
2.	Budowa amfiteatru	Rozszerzenie oferty kulturalnej Rozwój infrastruktury społecznej	Liczba osób korzystających z obiektu Liczba organizowanych wydarzeń kulturalnych

Kierunki działań		Rezultaty	Wskaźniki
3.	Wykończenie poddasza w budynku OSP na potrzeby świetlicy wiejskiej	Stworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego	Liczba osób korzystająca z świetlicy wiejskiej
4.	Turystyka kajakowa na rzece Dunajec przy współpracy z Gminą Łącko i Stary Sącz	Zwiększenie oferty sportowo-rekreacyjnej	Liczba osób korzystających z turystyki kajakowej
		Rozszerzenie oferty turystycznej	Długość trasy kajakowej

Kierunki działań		Rezultaty	Wskaźniki
Cel operacyjny 4: Modernizacja infrastruktury edukacyjnej			
1.	Rozbudowa Szkoły Podstawowej	Poprawa komfortu w szkole	Powierzchnia rozbudowanej części szkoły
2.	Budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej	Wzrost znaczenia kultury fizycznej wśród uczniów	Liczba uczniów uczęszczająca na zajęcia sportowe

Kierunki działań		Rezultaty	Wskaźniki
Cel strategiczny II: ZARZĄDZANIE PRZESTRZENIĄ, ROZWÓJ I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ			
Cel operacyjny 1. Rozwój infrastruktury technicznej			
1.	Budowa kanalizacji sanitarnej	Poprawa komfortu życia mieszkańców	Długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej
2.	Rozbudowa wodociągu i kanalizacji sanitarnej	Poprawa stanu zdrowia mieszkańców Poprawa komfortu życia mieszkańców	Długość rozbudowanej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej Liczba osób korzystająca z wodociągów i kanalizacji

Kierunki działań		Rezultaty	Wskaźniki
Cel operacyjny 2. Rozwój infrastruktury transportowej/drogowej			
1.	Budowa mostu na potoku Brzeźnianka wraz z drogami dojazdowymi	Zwiększenie funkcjonalności dróg Poprawa stopnia skomunikowania Gminy podegrodzie	Czas dojazdu do poszczególnych punktów Przepustowość transportowa

	Kierunki działań	Rezultaty	Wskaźniki
2.	Budowa dróg (planowane: budowa drogi gminnej nr 29364K wraz budową mostu, budowa drogi gminnej nr 293834, budowa drogi gminnej i powiatowej wraz z przebudową drogi powiatowej, budowa odcinka drogi gminnej 293746K, budowa drogi gminnej 293785K, budowa drogi, działka nr ew. 879/28)	Poprawa stanu i jakości dróg Poprawa stopnia skomunikowania gminy Zmniejszenie liczby wypadków drogowych Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa Zwiększenie funkcjonalności dróg	Długość nowych i przebudowanych dróg Długość zmodernizowanych dróg Czas dojazdu do poszczególnych punktów Liczba wypadków na drogach Liczba osób korzystających ze zmodernizowanych/nowo wybudowanych dróg
3.	Budowa parkingu przy cmentarzu w Podegrodziu	Zwiększenie komfortu mieszkańców Gminy	Ilość miejsc parkingowych
4.	Odbudowa kładki w ciągu drogi gminnej nr 293632K w Miejscowości Olszana	Poprawa stopnia skomunikowania Gminy	Czas dojazdu do poszczególnych miejsc

Kierunki działań	Rezultaty	Wskaźniki
Cel strategiczny III: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY		
Cel operacyjny 1. Wzrost atrakcyjności gospodarczej Gminy Podegrodzie poprzez pielęgnowanie środowiska		
1.	Termomodernizacja przyszłego budynku gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza
2.	Modernizacja kotłowni w Szkole Podstawowej	Ograniczenie emisji szkodliwych substancji
3.	Termomodernizacja wraz z modernizacją kotłowni w budynku żłobek Przedszkole	Poprawa efektywności energetycznej
		Liczba wymienionych źródeł ogrzewania w budynkach
		Liczba obiektów po termomodernizacji
		Liczba inwestycji na rzecz poprawy efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej

Źródło: Opracowanie własne.

6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Podegrodzie

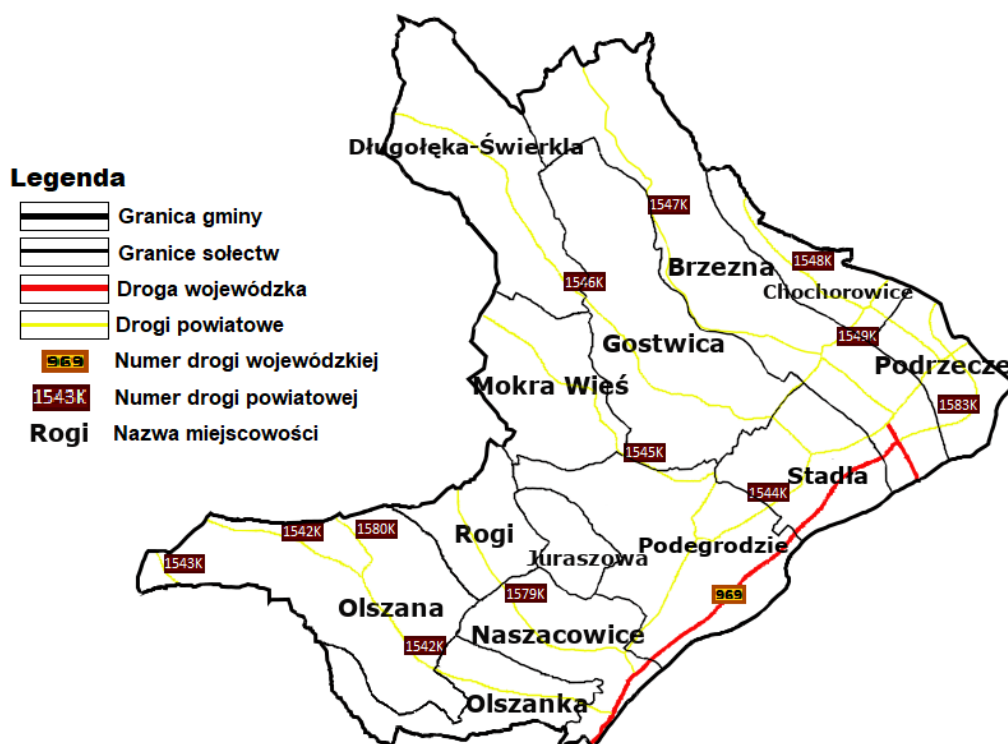
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej służy zobrazowaniu przestrzennej struktury gminy, włączając w to kierunki rozwoju oraz poszczególne zadania inwestycyjne. Planowane w przyszłości zadania wynikają z wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań, zdiagnozowanych potrzeb i potencjału Gminy Podegrodzie z uwzględnieniem specyfiki i zróżnicowania.

Model rozwoju przestrzennego z założenia określa podstawowe elementy sieci osadniczej, strefy funkcjonalno-przestrzennej oraz główne powiązania, które mają stanowić determinanty rozwoju jednostki terytorialnej.

Lokalny układ komunikacyjny

Strategicznym szlakiem komunikacyjnym w Gminie Podegrodzie jest Droga Wojewódzka numer 969, która zapewnia możliwość szybkiego dotarcia do miasta powiatowego Nowy Sącz, jak również znacząco ułatwia dotarcie do oddalonego o 60 kilometrów Nowego Targu. Na terenie gminy znajduje się również 12 dróg powiatowych, pozwalających na sprawne podróżowanie po jej obszarze (zob. mapa poniżej).

Mapa 1 Lokalny układ komunikacyjny

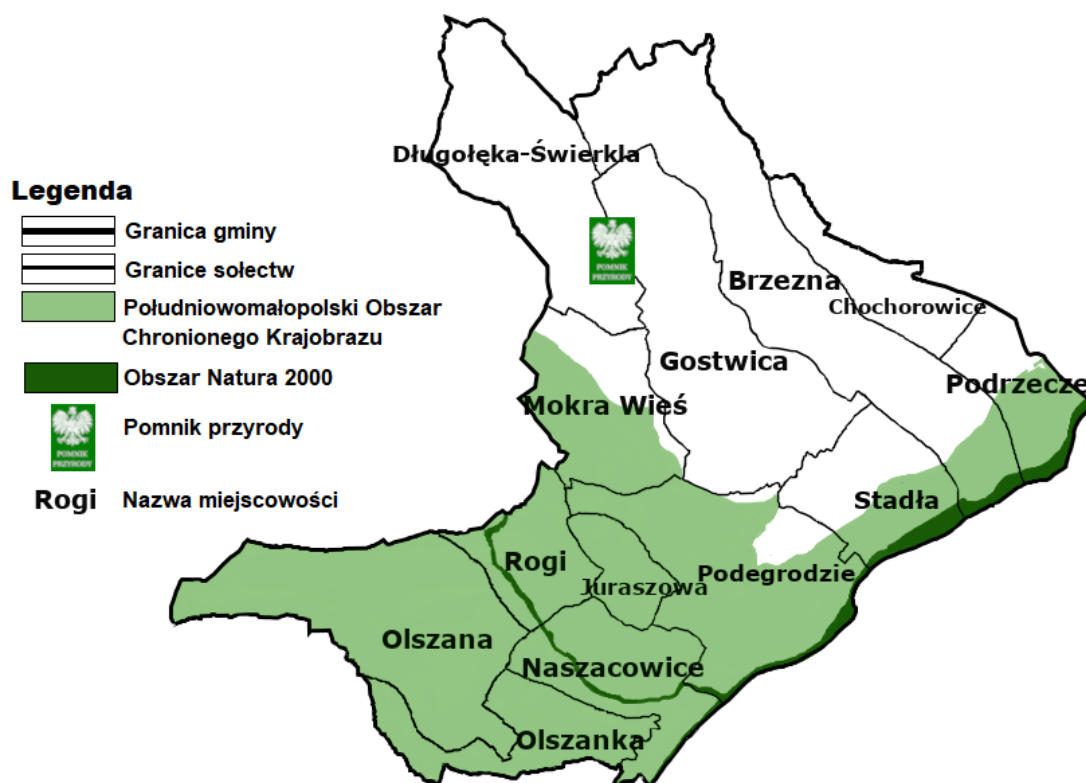
Źródło: Opracowanie własne.

Ochrona przyrody

Na terenie Gminy znajdują się następujące formy ochrony przyrody, które zostały ujęte na mapie umieszczonej poniżej: Rzeką Dunajec, która objęta jest programem Natura 2000 oraz rzeką Słomka, będącą dopływem Dunajca i przepływająca przez sołectwa: Rogi, Naszacowice oraz Podegrodzie. Południowa część Gminy objęta jest programem Południowomałopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Obszar ten obejmuje miejscowości: Podrzecze, Stadła, Mokra Wieś, Podegrodzie, Juraszowa, Rogi, Naszacowice, Olszana i Olszanka. Na obszarze sołectwa Długołęka-Świerkla znajduje się lipa drobnolistna „Jana i Marianny” wpisana jako Pomnik przyrody do rejestru wojewódzkiego.

Mapa 2 Formy ochrony przyrody

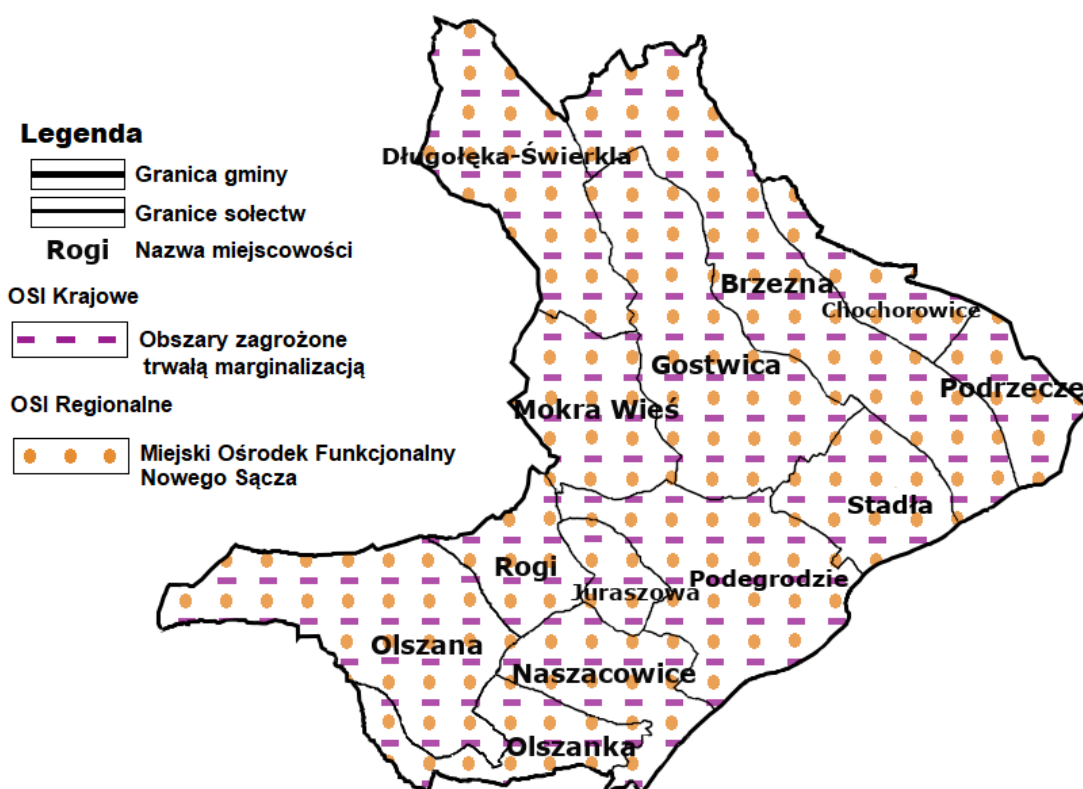
Źródło: Opracowanie własne.

Obszary Strategicznej Interwencji

Gmina Podegrodzie przynależy zarówno do krajowych, jak i regionalnych Obszarów Strategicznej Interwencji. Na szczeblu krajowym jest to „Obszar zagrożony trwałą marginalizacją”. Według Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” Gmina Podegrodzie jest jedną z najuboższych gmin w odniesieniu do całego województwa. Dochód na jednego mieszkańca wynosi mniej niż 1 tysiąc złotych, co jest poniżej 50% średniej dla całej Małopolski. Natomiast na szczeblu wojewódzkim Gmina Podegrodzie znalazła się w obszarze „Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Nowego Sącza” (zob. poniższa).

Mapa 3 Obszary Strategicznej Interwencji

Źródło: Opracowanie własne.

Zagrożenie powodziowe

Na terytorium Gminy występują obszary terenów zalewowych z racji przepływu rzeki Dunajec. Tereny zalewowe usytuowane są wzdłuż koryta wskazanej rzeki oraz w niedalekim oddaleniu od niego. Gmina narażona jest również na podtopienia. Do miejscowości najbardziej narażonych należą te, przez które przepływa rzeka Dunajec oraz rzeka Słomka i są to: Podrzecze, Stadła, Podegrodzie, Brzeza, Chochorowice, Naszacowice, Rogi i Olszanka (zob. mapa na następnej stronie).

Mapa 4 Zagrożenie powodziowe

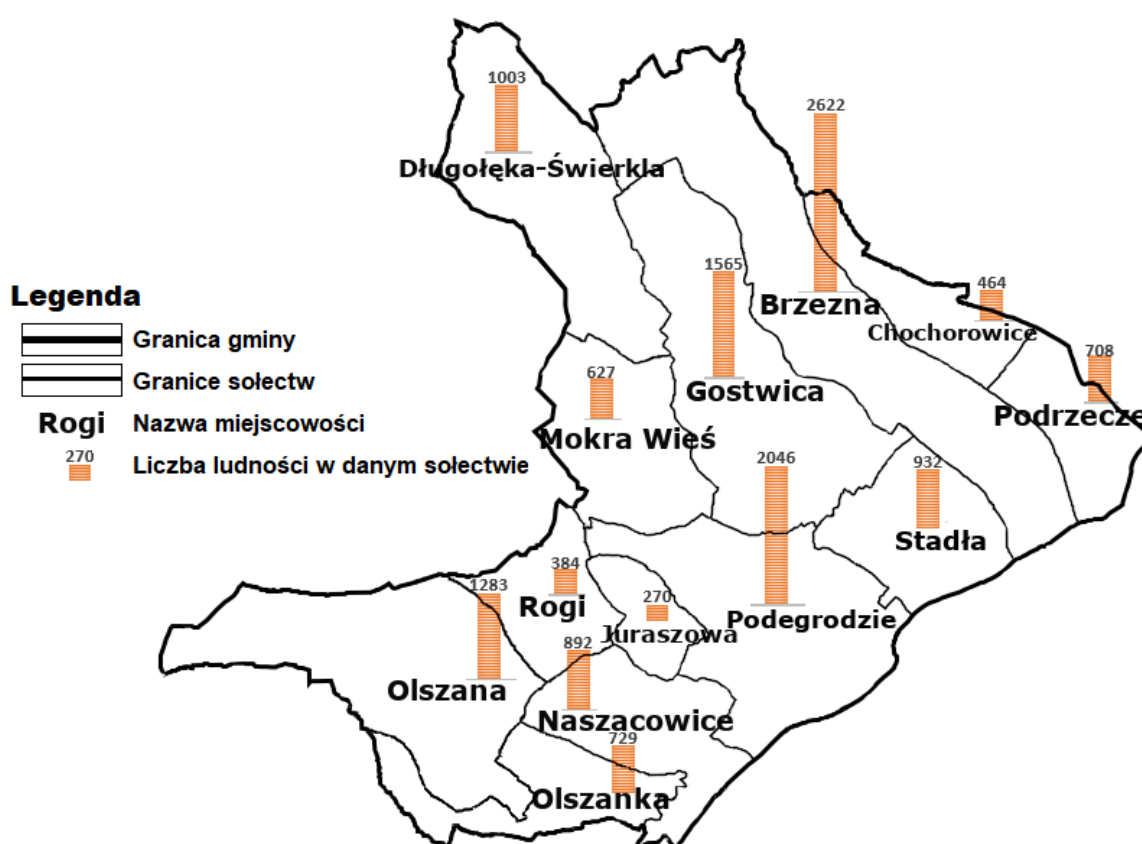
Źródło: Opracowanie własne.

Demografia – liczba mieszkańców Gminy Podegrodzie

Gminę Podegrodzie zamieszkuje łącznie 13 525 osób. Największą liczbę mieszkańców posiada miejscowość Brzezna, która liczy 2 622 osób. Natomiast najmniejszą liczbę mieszkańców posiada sołectwo Juraszowa, w której mieszka 270 osób (zob. mapa na następnej stronie).

Mapa 5 Liczba ludności z podziałem na sołectwa

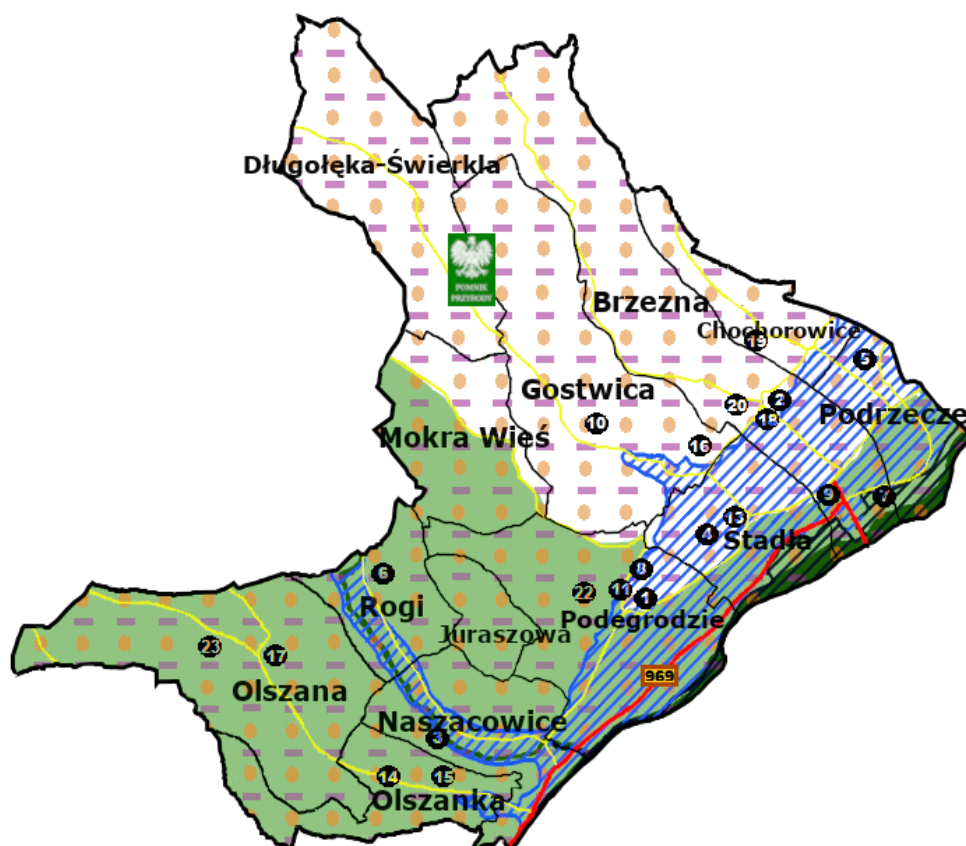
Źródło: Opracowanie własne.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej.

Na następnej stronie znajduje się model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Podegrodzie, wraz z naniesionymi przedsięwzięciami. Na poniższej mapie nie znalazły się inwestycje pod numerem 12 oraz 21, ze względu na swój rozległy obszar działania.

Mapa 6 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

Źródło: Opracowanie własne.

Legenda

- Granica gminy
- Granice sołectw
- Droga wojewódzka
- Drogi powiatowe
- Południowomłopolski Obszar Chronionego Krajobrazu
- Obszar Natura 2000
- Tereny zagrożone podtopieniami
- Tereny zalewowe
- Numer drogi wojewódzkiej
- Pomnik przyrody
- Rogi** Nazwa miejscowości
- OSI Krajowe**
- Obszary zagrożone trwałą marginalizacją
- OSI Regionalne**
- Miejski Ośrodek Funkcyjny Nowego Sącza

Przedsięwzięcia:

- ❶ Przyszły budynek Ośrodka Pomocy Społecznej w Podegrodziu
- ❷ Budowa mostu na potoku Brzeźnianka

- ❸ Budowa drogi gminnej nr 29364K
- ❹ Budowa drogi gminnej nr 293834K
- ❺ Budowa drogi gminnej i powiatowej w miejscowości Podrzecze
- ❻ Budowa odcinka drogi gminnej 293746K
- ❼ Projekt budowy ścieżki rowerowej z punktem samoobsługowej stacji naprawczej
- ❽ Budowa skate parku w miejscowości Podegrodziu
- ❾ Budowa drogi w miejscowości Brzezna
- ❿ Budowa kanalizacji sanitarnej w Gostwicy
- ⓫ Budowa amfiteatru w Podegrodziu
- ⓬ Rozbudowa Szkoły Podstawowej w Sadlach
- ⓭ Budowa sali gimnastycznej przy szkole podstawowej w Oleszance
- ⓮ Budowa chodnika przy drodze powiatowej Łącko-Naszacowice
- ⓯ Budowa chodnika przy drodze powiatowej Brzezna-Gostwica
- ⓰ Modernizacja kotłowni w Szkole Podstawowej w Oleszanie
- ⓱ Termomodernizacja wraz z modernizacją kotłowni w budynku żłobek Przedszkole w Brzeznej
- ⓲ Budowa budynku OSP w Chochorowicach
- ⓳ Wykończenie poddasza w budynku OSP w Brzeznej
- ⓴ Budowa parkingu przy cmentarzu w Podegrodziu
- ⓵ Odbudowa kładki w ciągu drogi gminnej

7. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej Gminy Podegrodzie

Podstawowym dokumentem, który wskazuje kierunki rozwoju w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej jest „*Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Podegrodzie*” Uchwała Nr 154/XXIV/2008 Rady Gminy Podegrodzie z dnia 17 lipca 2008 r. z późn. zm.

Strategia rozwoju Gminy Podegrodzie jest spójna z ustaleniami i rekomendacjami określonymi w strategii rozwoju województwa małopolskiego. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej Gminy Podegrodzie określono na podstawie stworzonego modelu funkcjonalno-przestrzennego oraz Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI).

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest aktem planowania przestrzennego. W systemie planistycznym jest on zaliczany do aktów planowania ogólnego oraz do aktów prawa miejscowego. Mając na uwadze, iż teren Gminy Podegrodzie charakteryzuje się różnorodnością - cele polityki przestrzennej powinny być kształtowane, a w późniejszym czasie realizowane w sposób zróżnicowany i dostosowany do charakterystyki obszaru. Ważne też w tym wypadku jest zapoznanie się z treścią określającą kierunki rozwoju przestrzennego i zasady polityki przestrzennej określone przez samorządy lokalne.

Zwracając uwagę na powyższe założenie, proponuje się następujące rekomendacje:

- uwzględnienie walorów krajobrazowych, stanu środowiska przyrodniczego oraz wymagań co do jego ochrony,
- ustalenie przeznaczenia terenów pod określone funkcje,
- adaptacja dotychczasowego zagospodarowania terenu do nowych warunków, z uwzględnieniem wszelkich modernizacji, przebudowy i rozbudowy budynków,
- ustalenie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego,
- ustalenie granic i sposobów zagospodarowania terenów zagrożonych powodzią,
- poprawa warunków i jakości życia, ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa ludności i mienia,

- bieżące monitorowanie stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki energetycznej i wodno-ściekowej,
- realizowanie zadań Gminy zgodnie z potrzebami obronności i bezpieczeństwa państwa,
- zasady modernizacji, rozbudowy oraz budowy systemów infrastruktury technicznej i komunikacji.

Warto brać pod uwagę, że tereny objęte planem nie wchodzą w skład obszarów przestrzeni publicznych, wobec nich dopuszcza się podziały terenu wynikające z konieczności regulacji praw własności, poszerzenia terenów sąsiednich oraz wydzielania dróg wewnętrznych niewyróżnionych na rysunku planu.

W zakresie ochrony środowiska i krajobrazu dla Gminy Podegrodzie ustala się m.in.: utrzymanie wysokich standardów środowiska przyrodniczego, w szczególności czystości wód, powietrza atmosferycznego, zakaz przekraczania dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń atmosferycznych, a także ochrona przed hałasem, zgodnie z przepisami szczególnymi, ochrona zadrzewia, realizacja zieleni, w celu załagodzenia negatywnych zmian w krajobrazie.

Na terenie gminy znajdują się również obszary wskazane do wyłączenia spod zabudowy. Są to m.in.: obszary zagrożenia powodzią, strefy ochronne cmentarzy, formy ochrony przyrody, obszary przeznaczone do zalesiania.

8. Obszar Strategicznej Interwencji (OSI) Gminy Podegrodzie

Jednym z wyzwań, przed którym stoi Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego (KSRR) 2030 jest przede wszystkim przeciwdziałanie nierównościom terytorialnym i przestrzennej koncentracji problemów rozwojowych oraz łagodzenie sytuacji kryzysowej na obszarach zdegradowanych, a także przeciwdziałanie problemom społeczno-gospodarczym oraz zmniejszenie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego. Wszystkie te działania mają na celu włączenie się mieszkańców w procesy rozwojowe z wykorzystaniem potencjału lokalnej społeczności. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030” kontynuuje wprowadzoną w „KSRR 2010- 2020” ideę obszarów strategicznej interwencji (OSI).

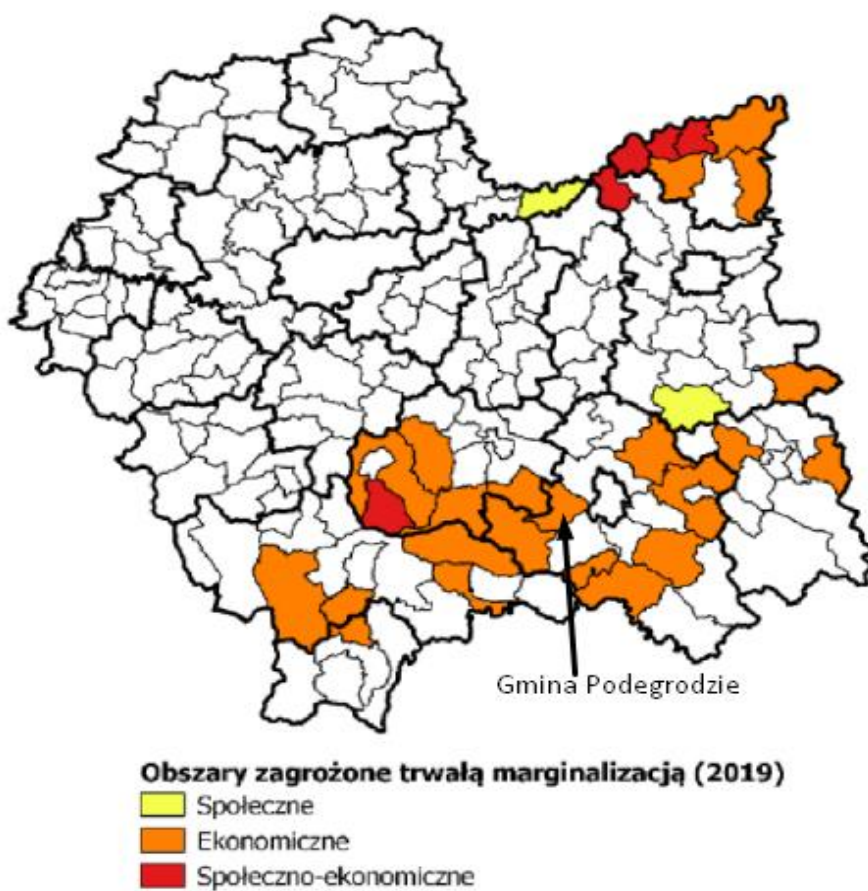
Obszary strategicznej interwencji (OSI) to kluczowy dla gminy aspekt objęty planem rewitalizacji oraz rozwiązania, które pomogą gminie w nowym podejściu do rozwoju, np. działania ponadlokalne z innymi samorządami. OSI to obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych, lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych czy przestrzennych.

Samorząd województwa małopolskiego wskazał w swojej strategii dla Gminy Podegrodzie poza OSI określonymi na szczeblu krajowym - obszary zagrożone trwałą marginalizacją. Obszary te obejmują małe miasta i obszary wiejskie, są one zróżnicowane przestrzenie pod względem poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego. Na obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją obserwuje się największą koncentrację problemów rozwojowych. Zazwyczaj są one ulokowane peryferyjnie poza obszarami największych aglomeracji wraz ze słabą dostępnością transportową, a także relatywnie niskim poziomem wykształcenia oraz kwalifikacji zawodowych mieszkańców, niską atrakcyjnością inwestycyjną oraz mobilnością zawodową. Negatywny wpływ oddziałujący na obszary zagrożone trwałą marginalizacją ma niekorzystna sytuacja demograficzna, w wyniku której społeczeństwo się starzeje, natomiast młodzi wykształceni ludzie migrują do innych miejsc, przez co obszary te wyludniają się z biegiem czasu.

W obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją wyróżnia się następujące problemy m.in. takie jak: problemy strukturalne w rolnictwie, niski poziom przedsiębiorczości, wolny proces zmniejszenia lokalnych gospodarek.

Mapa 7 Obszary zagrożone trwałą marginalizacją – województwo małopolskie

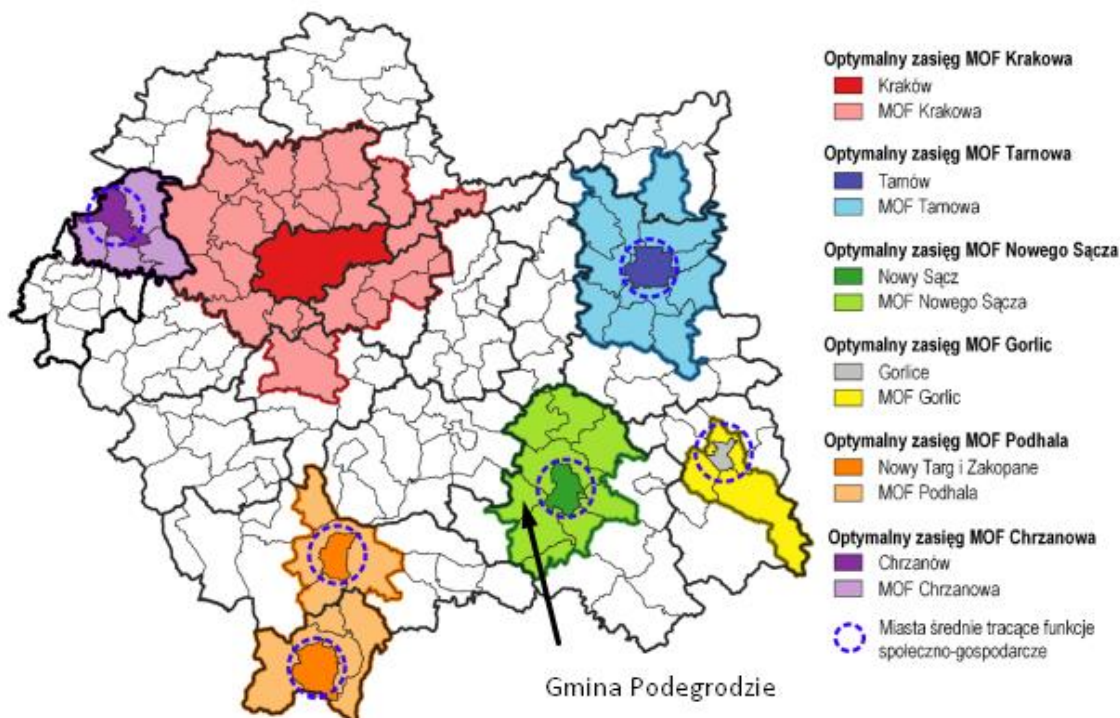
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Załącznik do uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 grudnia 2020 r., s. 65

Poza wymienionymi na początku OSI krajowymi odnoszącymi się do obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją, Samorząd Województwa Małopolskiego postanowił wskazać OSI regionalne, za które należy uznać miasta i obszary funkcjonalne. Współpraca w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych, która przekracza granice administracyjne, jest bardzo istotna z punktu widzenia poprawy skuteczności koordynacji procesów rozwojowych i efektywności systemu świadczenia usług publicznych. Dlatego właśnie ważne jest kierowanie szczególnego wsparcia do obszarów zawiązujących taką współpracę.

W ramach Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” dla Gminy Podegrodzie zweryfikowano jej przynależność do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Nowego Sącza.

Mapa 8 Delimitacja miejskich obszarów funkcjonalnych w Małopolsce – proponowane optymalne zasięgi MOF

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Załącznik do uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 grudnia 2020 r., s. 66

Istotą planowania obszarów funkcjonalnych jest utworzenie warunków, które spowodują długofalową i wnikliwą politykę rozwoju obszarów funkcjonalnych o znaczeniu ponadregionalnym i regionalnym w województwie. W takiej sytuacji należy ocenić sytuację wyjściową jaką jest określenie barier i potencjałów rozwojowych. Następnie zaplanowanie i określenie kierunków rozwoju i określenie kierunków rozwoju i zasad zagospodarowania przestrzennego. Województwo Małopolskie wspiera gminy, które współpracują w ramach Miejskich Obszarów Funkcjonalnych, a charakter tego wsparcia uzależniony jest od realnych potrzeb gmin, które znajdują się na tych obszarach. W ramach współpracy gminy mogą pozyskiwać większe środki na rozwój swoich obszarów, a także przeznaczyć je na realizację wspólnych przedsięwzięć.

Planowanie Miejskich Obszarów Funkcjonalnych jest bardzo ważne do identyfikacji przedsięwzięć zagospodarowania przestrzennego zidentyfikowanych obszarów funkcjonalnych o wymowie ponadregionalnym, regionalnym i rozwojowych dla przemian województwa w perspektywie do 2030 r.

9. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Wdrażanie Strategii

Proces wdrażający strategię określa system realizacji strategii, który wskazuje podmioty zaangażowane w jej realizację, biorąc pod uwagę ich rolę i kompetencje, określa zasady współpracy, a także proponuje mechanizmy wdrażania strategii, wskazuje wytyczne do sporządzenia dokumentów, określa również sposób monitorowania, ewaluacji i realizacji strategii.

Realizacja Strategii Rozwoju Gminy Podegrodzie na lata 2021-2030 będzie się odbywać z poszanowaniem zasad służących wykorzystaniu lokalnych zasobów i potencjałów oraz zewnętrznych szans rozwojowych Gminy.

Gmina Podegrodzie będzie wdrażać strategię rozwoju społeczno-gospodarczego za pośrednictwem Urzędu Gminy oraz swoich jednostek budżetowych i organizacyjnych jemu podlegających. Realizacja Strategii będzie odbywała się zgodnie z zasadą tzw.: „trójkąta współpracy”. Trójkąt współpracy to metoda włączania przedstawicieli środowisk, które tworzą wspólnotę lokalną w prace nad opracowaniem, jak również wdrażaniem, ewaluacją i aktualizacją Strategii, jest to sektor publiczny, społeczny i biznesowy.

Sektor publiczny obejmuje władze samorządowe, urząd Gminy, jednostki gminne, organizacyjne oraz jednostki samorządu terytorialnego różnych szczebli, w tym np. gminy sąsiednie. Sektor biznesowy to przede wszystkim prywatni przedsiębiorcy, kluczowi pracodawcy, organizacje otoczenia biznesu, zrzeszenia gospodarcze. Natomiast sektor społeczny stanowią przede wszystkim mieszkańcy Gminy, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne, liderzy społeczni, reprezentanci młodzieży itp. Wdrażanie Strategii wymaga sprawnej i efektywnej współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami.

Strategia Rozwoju Gminy Podegrodzie na lata 2021-2030 będzie wdrażana przy wykorzystaniu zróżnicowanych instrumentów, m.in.: finansowych (wieloletnia prognoza finansowa oraz inne dokumenty finansowe itp.), prawnych (uchwały Gminy, decyzje administracyjne itp.), wdrożeniowych (programy i plany branżowe), planowania przestrzennego (plany zagospodarowania przestrzennego), społecznych (działania edukacyjne) itp.

Monitorowanie i ewaluacja strategii

System monitorowania pełni funkcje kontrolne, a także weryfikujące skuteczność wdrażanych przedsięwzięć. Efekty Strategii będą monitorowane i opisywane w Raporcie o stanie gminy, który jest przedstawiany co roku i który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Jednocześnie monitorowanie strategii umożliwi także informowanie podmiotów zewnętrznych o uzyskanych wynikach, działaniach, osiągniętych celach i planowanych strategicznych inwestycjach czy projektach.

Głównymi elementami systemu monitoringu są:

- instytucje odpowiedzialne za proces monitorowania wdrażania strategii.
- przyjęty system raportowania z procesu monitorowania strategii,
- efektywna ocena realizacji zawartych w Strategii założeń,
- dostarczenie informacji na temat rzeczowego i finansowego stopnia realizacji poszczególnych celów,
- zestaw wskaźników służących do oceny postępów we wdrażaniu strategii.

Wnioski, które wysuną się z monitoringu realizacji Strategii Rozwoju Gminy Podegrodzie na lata 2021-2030 powinny być przesłanką dla tworzenia kolejnych, długookresowych strategii, sygnalizować pojawiające się trudności oraz być źródłem wiedzy na temat zachodzących zmian dla społeczności lokalnej.

W ramach przeprowadzenia Strategii prowadzona jest również ewaluacja, która pozwala dokonać oceny założeń i efektów jej wdrażania. Ewaluacja składa się z trzech faz:

- ewaluacja ex ante, na koniec każdego roku kalendarzowego,
- ewaluacja mid-term, w trakcie realizacji strategii,
- ewaluacja ex post, po zakończeniu realizacji strategii.

Ewaluacja ma przede wszystkim weryfikować efektywność wdrażania Strategii, wskazać w jakim stopniu wdrażanie Strategii wpływa na osiągnięcie celów, w jaki sposób zostały wykorzystane środki, a także ma poprawiać efektywność jej wprowadzania.

Strategia odnosi się do dokumentów wykonawczych, które muszą wzajemnie się przenikać i być ze sobą spójne. Poniżej zaprezentowano wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych.

Tabela 11 Dokumenty wykonawcze systemu realizacji strategii

Obszar tematyczny dokumentu	Nazwa dokumentu	Szczegóły
Energetyka	„Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Podegrodzie na lata 2017 - 2032”	Dokument obowiązujący, przyjęty Ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (t.j. Dz. U. 2018 poz. 755 z późn. zm.).
Gospodarka komunalna	„Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu Zakładu Gospodarki Komunalnej w Podegrodziu na lata 2018 - 2020”	Dokument obowiązujący. Przyjęty Uchwałą nr XXXV/406/2018 Rady Gminy Podegrodzie z dnia 22 lutego 2018 r..
Infrastruktura Techniczna	„Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu Zakładu Gospodarki Komunalnej w Podegrodziu na lata 2018 - 2020”	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą nr XXXV/406/2018 Rady Gminy Podegrodzie z dnia 22 lutego 2018 r.

Obszar tematyczny dokumentu	Nazwa dokumentu	Szczegóły
Ochrona i opieka nad zabytkami oraz zarządzanie dziedzictwem	"Gminny program opieki nad zabytkami Gminy Podegrodzie na lata 2021 - 2024"	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą nr XXX/377/2021 Rady Gminy Podegrodzie z dnia 29 lipca 2021 roku
Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu	„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Podegrodzie na lata 2019 - 2024 z perspektywą na lata 2025-2026”	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą nr 397/2019 Zarządu Powiatu Nowosądeckiego z dnia 11 grudnia 2019 r.
	„Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Podegrodzie”	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą nr XXXI/343/2017 rady Gminy Podegrodzie z dnia 12 września 2017 r.
Polityka społeczna	„Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2027”	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą nr XXIX/368/2021 Rady Gminy Podegrodzie z dnia 17 czerwca 2021 r.
	„Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Podegrodzie na lata 2017 - 2023”	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą nr r XXVIII/304/2017 Rady Gminy Podegrodzie z dnia 12 czerwca 2017 r.
Finanse publiczne	„Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Podegrodzie”	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą nr XXV/279/2020 z 29.12.2020
	Uchwała budżetowa Gminy Podegrodzie na rok 2021.	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą nr XXV/278/2020 z dnia 29 grudnia 2020 r.

Obszar tematyczny dokumentu	Nazwa dokumentu	Szczegóły
Planowanie przestrzenne	„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Podegrodzie”	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą nr 154/XXIV/2008 Rady Gminy Podegrodzie z dnia 17 lipca 2008 r. z późniejszą zmianą
	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w tym miejscowe plany rewitalizacji.	6 ostatnio uchwalonych Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Podegrodzie przyjęte Uchwałami: nr XXVII/346/2021 Rady Gminy Podegrodzie z dnia 25 marca 2021 r., nr XXVII/349/2021 Rady Gminy Podegrodzie z dnia 25 marca 2021 r., nr XXVII/345/2021 Rady Gminy Podegrodzie z dnia 25 marca 2021 r., nr XXVII/348/2021 Rady Gminy Podegrodzie z dnia 25 marca 2021 r., nr XXVII/347/2021 Rady Gminy Podegrodzie z dnia 25 marca 2021 r., nr XXV/284/2020 Rady Gminy Podegrodzie z dnia 29 stycznia 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne.

10. Ramy finansowe i źródła finansowania

Realizując wdrożenie działań o charakterze inwestycyjnym, warto wziąć pod uwagę sposoby ich wdrożenia, co wiąże się z oszacowaniem wydatków na rozwój poszczególnych sfer gminy i określenia potencjalnych źródeł i ram finansowania.

Ramy finansowe wskazują przede wszystkim wielkości środków finansowych szacowanych na realizację celów strategii, jednocześnie potwierdzając możliwość ich realizacji. Są one uzależnione od zakresu przedmiotowego i czasowego podejmowanych przez gminę działań, a także jej inwestycyjnych możliwości i założeń długofalowej polityki finansowej.

Warunkiem realizacji celów zawartych w *Strategii dla Gminy podegrodzie na lata 2021-2030* jest posiadanie odpowiednich środków na ich finansowanie. Chcąc zrealizować konkretne zamierzenia wynikające ze strategii niezbędne jest posiadanie odpowiednich środków finansowych. Przewiduje się, że realizacja planowanych celów i działań nastąpi przy wykorzystaniu źródeł finansowania, takich jak:

- środki budżetu Gminy Podegrodzie,
- środki budżetu państwa,
- fundusze celowe,
- środki pochodzące z europejskich instrumentów finansowych oraz innych w tym np. fundusz Norweski, fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego
- środki pochodzące z instrumentów finansowych Unii Europejskiej, szczególnie fundusze europejskie,
- fundusze Europejskiego Instrumentu Odbudowy, Fundusz Odbudowy (w tym Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności).

Finansowanie Strategii Rozwoju dla Gminy Podegrodzie będzie się opierać w większości na pozyskiwaniu zewnętrznych źródeł finansowania, które będą pochodziły z Unii Europejskiej, dzięki programom regionalnym, krajowym i międzynarodowym, w tym Polityce Spójności oraz środków pochodzących z budżetu państwa. Budżet przewidziany dla Polski w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027 dzieli środki na 16 regionalnych programów operacyjnych (RPO). Polska otrzyma z budżetu Unii Europejskiej ok. 770 mld zł. natomiast ok. 57 mld euro w ramach nowego Instrumentu na

rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności, a 66,8 mld euro ma zostać wykorzystane na realizację polityki spójności w nowym okresie programowania. W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO) województwo małopolskie będzie dysponować kwotą ok. 2,2-2,3 mld euro wraz z takimi województwami jak lubelskie, łódzkie i podkarpackie.

W perspektywie finansowej na lata 2021-2027 funkcjonują następujące krajowe programy operacyjne, będące potencjalnym źródłem finansowania realizacji Strategii Rozwoju Gminy Podegrodzie:

- **Program Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG)** stanowi on kontynuację programów takich jak: Innowacyjna Gospodarka oraz Inteligentny Rozwój. Program ma na celu poszerzenie potencjału w zakresie badań, działań na rzecz inteligentnej specjalizacji, przedsiębiorczości oraz przemysłu.
- **Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS)** mają na celu przede wszystkim rozwój społeczny i gospodarczy poprzez wzmocnienie systemu ochrony zdrowia, a także edukacji. Fundusze mają na celu również wsparcie realizacji polityki społecznej w obszarach integracji społecznej oraz wspieranie projektów dotyczących poprawy sytuacji osób na rynku pracy.
- **Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS)** ma na celu poprawę warunków i rozwoju poprzez budowę infrastruktury technicznej i społecznej poprzez stworzenie gospodarki przyjaznej środowisku. Do priorytetów programu FEnIKS należą przede wszystkim: wsparcie sektorów energetyki i środowiska z Funduszu Spójności, a także środowiska z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), wraz z transportem miejskim, zdrowiem, kulturą i pomocą techniczną.
- **Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC)** są następcą programu Polska Cyfrowa, który przez ostatnie siedem lat wspiera cyfryzację w kraju. FERC ma na celu zwiększenie dostępu do ultraszybkiego Internetu szerokopasmowego, rozwój usług cyfrowych, gospodarki opartej na danych, cyberbezpieczeństwo oraz zaawansowanych kompetencji cyfrowych.
- **Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich** zapewnia realizację programów krajowych realizowanych z polityki spójności w wymiarze strategicznym, wdrożeniowym i refleksyjnym. Program ma na celu m.in. stworzenie oraz utrzymanie warunków pracy dla urzędników wdrażających fundusze, zwiększenie zdolności

administracyjnych instytucji wdrażających fundusze, wsparcie wdrożenia instrumentów rozwoju terytorialnego.

Pieniądze na programy regionalne jakie otrzyma województwo małopolskie to ok. 1,541 mld euro. Pieniądze na programy regionalne podzielono według m.in. liczby ludności i PKB na mieszkańca.

Innym sposobem pozyskania funduszy na realizację założeń Strategii jest bezzwrotna pomoc finansowa udzielona w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego (NMF) i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (MF EOG). Mechanizm Finansowy EOG wraz z Norweskim Mechanizmem Finansowym tworzą tzw. Fundusze Norweskie. Są to dwa instrumenty finansowe ustanowione przez Państwa Darczyńców (tj. Norwegię, Islandię i Liechtenstein) w zamian za dostęp do wspólnego rynku UE. Celem Funduszy Norweskich i Funduszy EOG jest przede wszystkim zmniejszenie różnic społecznych oraz ekonomicznych, a także wzmacnianie stosunków obopólnych pomiędzy państwami-darczyńcami, a państwem-beneficjentem.

Gmina może pozyskać środki także z programów realizowanych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW), który jest także krajowym operatorem Systemu Zielonych Inwestycji. Oprócz tego Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oferuje pożyczki, a także dofinansowanie projektów realizowanych m.in. przez osoby fizyczne, przedsiębiorstwa, samorządy i podmioty publiczne. Aby uzyskać wsparcie ze wspomnianych funduszy, należy spełnić określone warunki dofinansowania.

Istnieje również możliwość pozyskania środków z Rezerwy Subwencji Ogólnej funkcjonującej od 1999 r. Środki są dzielone według kryteriów przez stronę samorządową i rządową. Rezerwę tworzy się co rok w budżecie państwa na podstawie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1530, z późn. zm.). Środki rezerwy subwencji ogólnej przeznacza się przede wszystkim na infrastrukturę drogową, ochrony i zarządzania drogami krajowymi i wojewódzkimi w granicach miast na prawach powiatu oraz utrzymania rzecznych przepraw promowych o średnim natężeniu ruchu.

Ponadto Gmina może pozyskać środki poprzez kredyt, pożyczki czy emisję obligacji komunalnych, które oferują np. Bank Światowy, Bank Rozwoju Rady Europy, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju, Bank Gospodarstwa Krajowego, a także banki

komercyjne. Decydując się na skorzystanie ze zwrotnych źródeł finansowania należy wziąć pod uwagę koszty pozyskania środków oraz warunki współpracy z daną instytucją finansową.

Wyżej wymienione rozwiązania są przykładami sposobów, w jakie można pozyskać środki finansowe na realizację założeń Strategii Rozwoju Gminy Podegrodzie. Fundusze co roku ogłaszają listę programów priorytetowych na kolejny rok, tak by zrealizować zadania zgodnie z przyjętą strategią.

Spis tabel

Tabela 1 Analiza SWOT dla sfery społecznej	5
Tabela 2 Analiza SWOT dla sfery gospodarczej	7
Tabela 3 Analiza SWOT dla sfery przestrzennej	10
Tabela 4 Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze społecznej	14
Tabela 5 Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze przestrzennej	15
Tabela 6 Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze gospodarczej	15
Tabela 7 Planowane kierunki działań dla sfery społecznej	17
Tabela 8 Planowane kierunki działań dla sfery przestrzennej	18
Tabela 9 Planowane kierunki działań dla sfery gospodarczej	19
Tabela 10 Cele strategiczne i operacyjne, kierunki działania, oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia.....	20
Tabela 11 Dokumenty wykonawcze systemu realizacji strategii	39

Wykaz map

Mapa 1 Lokalny układ komunikacyjny	26
Mapa 2 Formy ochrony przyrody	27
Mapa 3 Obszary Strategicznej Interwencji	28
Mapa 4 Zagrożenie powodziowe	29
Mapa 5 Liczba ludności z podziałem na sołectwa	30
Mapa 6 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej.....	31
Mapa 7 Obszary zagrożone trwałą marginalizacją – województwo małopolskie	35
Mapa 8 Delimitacja miejskich obszarów funkcjonalnych w Małopolsce – proponowane optymalne zasięgi MOF	36